

ACC. NR M. 13597: 1-3.

Landskap: Skåne Upptecknare: Siv. Winelius
Härad: Bjäre Berättare: Severin Gustafsson
Socken: V. Karup Berättarens yrke: lantbrukare
Uppteckningsår: 1954 Född år 1870 i Drängstorp

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

(s. 1-3)

När den nya tiden kom till bygden. (L.U.F. 73) s. 1-3.

Skriv endast på denna sida

Bymöten förekommer ännu i V.Karup. De äger rum Valborgsmässoafton. Kommer det en ny lantbrukare hit, skall han ha med sig en liter brännvin till bymötet. I övrigt står åldermannen för trakteringen. Bylåda med byns handlingar finnes.

I min barndom var plogkroppen allmänt av järn. "Stärtarna" var av trä. Säden myllades med träårder med årdret. Även till potatisen användes årdret. Förutom det vanliga årdret förekom s.k. kärrårder på sina ställen.

"Träpinnaharven" användes allmänt till potatis. Slätharven med järnpinnar förekom jämsides och fjäderharven kom på 1880-talet på större ställen. Klösen fanns allmänt på 1870-talet. Kultivatorn kom ett stycke in på 1900-talet, men användes föga häruppe. Det var för stenigt. Likaledes hade bara en och annan skumplog.

Slättermaskinen kom i bruk på 1890-talet. Då jag köpt en sådan, slog jag åt andra mot betalning. Man kunde tjäna en tia om dagen, men då måste man också börja hugga kl. 4 på morgonen.

Avläggaren kom vid sekelskiftet och och självbindaren ett stycke in på 1900-talet. Till att börja med slog sig flera ihop om en självbindare.

Den första hästvandringen kom omkring 1890. Det förekom både stift- och slagtröskverk. I början på 1900-talet slog sig 4-5 personer ihop om en ångtröska. Tidigare var det en man från Ö.Karup, som tröskade här.

Vi hade ett enskilt mejeri i Drängstorp. Det tillkom omkring 1880. Vi kärnade smör med vandring, som drogs av en stut och en ko. Hästarna gick inte så länge. I V.Karups by blev det ett omkring 1880-85. 1894 blev det andelsmejeri

där. Rotfruktsodlingen började då komma igång i större skala med "bofällor". Tidigare hade man bara något potatis och morötter. Betorna kom för 50-55 år sedan.

På 1870-talet började de mägla här. På en del ställen fanns lermärgel. Från Grevie hämtade många sandmärgel. Det kostade då 1 kr. lasset. Det gick åt 5-6 lass till tunnlandet. Märgeln skulle läggas i en "bonke". Så fick den ligga en tid. Sedan skulle man "spre" ut den så tunt man kunde. Man fick ingen klöver eller korn, om man inte använde märgel. Havren tog lättast skada, om man la' på för tjockt. Spannmålen såldes till Ängelholm. Konstgödningsen började på 1890-talet. Det var superfosfat och en del kali. Det var dyrt, så de la' på för litet till en början och trodde inte mycket på det. Förr sådde de inte så tidigt här som nu. På 1880-talet var det en dansk här, som hette Suhr. Han skulle lära bönderna så tidigare, sa han. Men han lyckades inte med sin sådd bättre än bönderna, för där var ingen gödsel som drev. Det blev annorlunda, när konstgödningsen kom. Till att börja med fick bara rågen gödning. Vete odlas inte här. Tång har inte använts på jorden här. Det var för långt att köra. I slutet av 1800-talet förekom något benmjöl, men mest användes det till djuren.

Då Suhr kom, började de med hackelse till djuren. Annars fick de hö på midagen och f.ö. halm. Suhr var föregångsman inom jordbruket här. Bl.a. införde han avelshingstar. Den förste var en ardennerhingst. Det var på 1880-talet. I fråga om redskap var han i allmänhet före bönderna.

På 1870-talet rörgropades här en del och senare har det lagts ner mycket

ACC. N:R M. 13597:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

tegelrör. En och annan stengropade ännu på 1870-80-talen och la halm och jord över.

Lin odlades till husbehov. Det var huvudsakligast ensamstående fruntimmer, som sålde linnevävnader. I min ungdom hade vi t.ex. i mitt hem en s.k. undantagskäring, änka efter gårdens föregående ägare. Hon skulle årligen ha ett visst antal skålpund hör, som hon beredde, vävde till lakansväv och sålde.

=====